TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Kuolevan ihanteen puolustajat

Niin kauan kuin keskiluokalla johtajineen oli sivistyksellisiä tehtäviä, olivat sen yliopistot oppilaitoksia. Mutta sen jälkeen on historiallinen kehitys mennyt eteenpäin, ja taisteluun sivistyksen puolesta on yhtynyt työväenluokkakin, yhteiskunnan alin kerros. Mutta tästä historiallisesta muutoksesta huolimatta koettavat vanhat kuolevat valtiaat edelleenkin säilyttää mahtinsa ja etsiskelevät akadeemisia oppineita suojakseen, siten muuttaen "vapaat tieteen tutkijat" kuolevan ihanteen hyvinpalkatuiksi asianajajiksi. — Joseph Dietzgen.

Sitä järjestelmää voitaisi vielä kehittääkin

Rautatieyhtiöiden taholta ilmotetaan, että ne ovat kyenneet parantamaan palvelustaan sotatilanteen vallitessa, katkasemalla pois tarpeettomat tehtävät ja järjestelemällä siten, että kaikkialla liike käy mahdollisimman joutuisasti.

Se on sangen erinomainen saavutus, mutta ei ollenkaan edullinen tunnustus kapitalistiselle järjestelmälle. Ennen nykyistä tilannetta tehtiin siis liikettä tavalla, josta aiheutui liikarasituksia, mutta kaikesta minkä rautatieyhtiöt tekivät, ne veivät täyden maksun. Sen lisäksi että yleisö sai kurjaa palvelusta, sai se vielä maksaakin viivytyksistä ja muista epämukavuuksista, joita rautatieyhtiöiden huolimattomuus aiheutti.

Rautateiden ollessa valtion hallussa ja valtion työväenluokan käsissä, olisi rautatiepalveluskin kehitettävissä vielä nykyisestäkin paljon paremmaksi. Silloin se olisi olemassa ensimäisen kerran kansan palvelusta, eikä osakkeenomistajiensa voittoa varten. Kansa omistaisi sen ja käyttäisi siten kuin sille olisi edullisinta.

Sisäinen taistelu unioissa

Muuan toveri Rosslandista, B. C., Can., kirjottaa sikäläisen kaivosmiesjärjestön toiminnasta, sanoen sen värvänneen rikkureita Butteen. Union oman selityksen mukaan ei se pidä itseään syyllisenä rikkurien värväämiseen, koska sen miehet kuuluvat unioon, joka ei ole julistanut lakkoa. Mutta luonnollistahan on, että Butten lakkolaiset pitävät rikkurina jokaista, joka meni siellä töihin ennen lakon lopettamista, ja eräässä suhteessa ne epäilemättä sitä ovatkin.

Syyt, joista moiset turmiolliset menettelyt johtuvat, ovat selviä niille, jotka tuntevat amerikalaisen unionismin perinpohjin ja tarkastelevat sen toimintaa työväenliikkeen yleisetujen kannalta, eikä jonkun ahtaan ja ennakkoluuloisen aatekalvon läpitse.

Me olemme aina tuon tuostakin selittäneet, missä asemassa täkäläinen unionistinen liike on ja miten sen taisteluissa tulee melkein poikkeuksetta käymään, sekä miksi. Mutta sen käsittäminen näyttää olevan yleisölle ylivoimainen, niin ennakkoluuloista on suuri osa suomalaistakin työväestöä, joka on liittynyt unionistisen liikkeen riveihin puolella ja toisella.

Me olemme selittäneet, että niin kauan kun täkäläinen työväestö on kyllin typerää pitämään yllä kahta toisiaan vastaan taistelevaa liittoa, tullaan sen taistelurintama murtamaan aina tärkeällä hetkellä tavalla, joka synnyttää mitä suurinta katkeruutta työläisten keskuudessa, ajaen sen taistelemaan keskenään entistä kiivaammin. Ja siten on käynyt nytkin.

Lännen puutavaratyöläisten lakko murrettiin etupäässä unioitten keskinäisen taistelun avulla, ja samalla tavalla on käynyt kuparinkaivajien lakon. Sekin on nyt murrettu työläisten täydelliseksi häviöksi valtiovallan kautta, mutta oivallisen tekosyyn sellaiselle toimenpiteelle antoi unioitten keskinäinen taistelu.

Ja kun tuntee unionistisen liikkeen historian Amerikassa, niin ei voi asettua syyttämään joukkoja oikeastaan puolella eikä toisella. Ammattiliikkeen äärimmäinen vanhoillisuus synnytti vastataistelijakseen syndikalistisen järjestön, joka perustettiin rehellisessä tarkotuksessa, mutta väärään suunnattuna heti alunpitäin joutui se aseeksi työväenliikettä vastaan, sen sijaan, että se olisi antautunut taisteluun työväestön aseman parantamiseksi. Sen toiminta on tähdätty työväenjärjestöjen hävittämiseksi, eikä niiden uudelleen rakentamiseksi; sisältäpäin uudistamiseksi, kuten olisi ollut tehtävä.

Ja tällä ulkoapäin kohdistetulla hajotustoiminnalla on työnantajien avustamana synnytetty sellainen katkeruus työväestön eri katsantokantojen välillä, että yhteinen taistelu ei tule kysymykseenkään.

Muistamme miten Buttessa päästettiin unio vuosien kuluessa siihen määrään rappeutumaan, että sen toiminta oli kaikkea muuta kuin työväestön eduksi toimimista. Oli vain ajan kysymys, milloin sikäläiset kaivosyhtiöt poistaisivat niskoiltaan koko union. Olihan mitä helpoin saada osan jäsenistöä huomaamaan yhtiön vaikutuksen uniossa. Ja loppu onkin selvästi muistossa: unio hävitettiin muutamia vuosia sitte yhtiön toimesta niiden avustamana, jotka ovat asettuneet taisteluun vanhojen unioitten hävittämiseksi.

Mutta sitä ei voitu hävittää olemattomiin, ja se taistelee nyt puolestaan hajotusjärjestöjä vastaan sellaisissakin tapauksissa, joissa miehillä jo nähtävästi olisi aikomus järjestyä muutakin varten, kuin unioitten hävittämiseksi, kuten esim. Buttessa näyttää olleen laita. Siinä se peruste, jolla entinen Lännen Kaivosmiesliitto hankkii työläisiä ottamaan lakkolaisten paikat.

Jos jätetään ottamatta huomioon se katkeruus, joka synnytettiin Buttessa silloin hajotussankarien tuimimmin mellastaessa, ja tuomitaan nykyistä Lännen Kaivosmiesliiton menettelyä vain nykyisyyden perusteella, niin ollaan väärässä. Silloin nähdään vain tapahtumat, mutta ei käsitetä niiden syitä, eikä siis myöskään voida suunnata toimintaa todellisen, pohjimmaisen epäkohdan toistamiseksi. Me emme sano tätä puoltaaksemme Lännen Kaivosmiesliiton menettelyä hankkiessaan työläisiä Butteen, vaan selittääksemme syyt, mistä se johtuu. Me emme hyväksy sitä että "Moyerin toimesta" kuten syytetään, hankitaan rikkureita, yhtävähän kuin me hyväksymme sitäkään, että taistellaan yhtiöitten avustamana Lännen Kaivosmiesliittoa tai mitä hyvänsä liittoa vastaan ja antaudutaan siten aseiksi työnantajien käsissä, kuten syndikalistinen liike on joutunut.

Jo viime talvena selitimme, miten tulee käymään puutavaratyöläisten lakossa, jos kaksi järjestöä siihen ottaa osaa, ja tarpeetonta on toistaa, kuka oli oikeassa. Tapahtumat puhuvat katkeraa kieltään, ja kaiku siitä kuuluu vielä vuosien kuluttuakin; sen toiminnan avulla säretään vielä monta lakkoa.

Arizonassa ja Montanassa, samoin kuin Washingtonissakin, on unioitten välinen taistelu kehittynyt niin katkeraksi, että välien sovittaminen ei tule kysymykseenkään. Ja työnantajat pitävät kyllä huolen siitä, että katkeruuden syyt eivät pääse vanhenemaan. Eikä mikään olekaan helpompaa kuin löytää aiheita siihen. Huolimatta siitä, että syndikalistinen järjestö ei ole saanut aikaan mitään muuta kuin kuluja työväestölle, hankkii sitä kohtaan tarkotuksellisesti kohdistettu vaino sille kannatusta, ja toisaalla pitää gompersismi huolen siitä, että ammattiliikettä vastaan syntyy oikeutettua katkeruutta, jonka poistamista millään selityksillä on mahdoton yrittääkään. Näin pidetään yllä katkeruutta ja keskinäistä taistelua työnantajien toimesta ja niiden eduksi, sillä seurauksella, että koko unionistinen liike rappeutuu ja heikkenee vallan tarkotustaan vastaamattomaksi.

Nykyistenkin lakkojen särkeminen ja ammattiliikkeen sille antama hyväksyminen synnyttää sellaisen määrän katkeruutta työläisten keskuudessa, että vielä vuosien kuluttuakin se tunnetaan. Mutta sellaisia tuloksia vain voidaan saada kilpailevien järjestöjen perustamisesta. Kokemuksen pitäisi jo osottaa kyllin selvästi, että pahin mitä voidaan tehdä, on toisen järjestön perustaminen alalle, jossa yksi jo on olemassa. Niin hidasta kuin onkin unioitten uudistaminen sisältäpäin, on se sittekin ainoa keino täkäläisen työväenliikkeen elvyttämiseksi ja taistelukuntoiseksi saattamiseksi. Sillä loppujen lopuksi kaikki riippuu sittekin vain työläisten valveutumisesta; niin kauan kun on olemassa sellaisia, jotka kulkevat johtajien perässä sokeasti, kannattaen niiden jokaista liikettä, on myöskin niitä, jotka johtavat toiminnan työnantajien ohjeitten mukaan, kuten nykyisin tehdään kummassakin leirissä. Hereillään oleva vähemmistökin kuluttaa voimansa sellaisessa sisäisessä taistelussa aivan turhaan, saaden korkeintaan aikaan sen, että sisäinen taistelu menettää hiukan katkeruuttaan, mutta ei mitään järkiintymistä. Ja kun se aikansa tekee kaikkensa, saamatta osakseen muuta kuin pettymystä, uhkaa sitä lamaantumisvaara; se pakottuu syrjään niiden mukana, jotka eivät käsitä ollenkaan liikkeen tarkotuksia, vaan jäävät siitä kokonaan pois, nähdessään saavutuksien olevan niin perin laihoja.

Sisäisten taistelujen kärjistymistä voidaan odottaa tulevaisuudessakin, sillä gompersismin tilinpäivät eivät ole monen vuoden päässä. Mutta se hankkii vielä yhtä lukuisan määrän rikkureita, kuin toisaalta hankitaan hajottajia. Ja surullisin kaikista on se, että kumpaakin puolta kannattava joukko toimii rehellisessä työväestön etujen parantamistarkotuksessa, käsittämättä ollenkaan toimintansa seurauksia. Lännen Kaivosmiesliiton Butteen hankkimat rikkurit eivät pidä itseään rikkureina, vaan toisia hajottajina. Ja toisaalta taas pidetään heitä rikkureina ja ollaan itse olevinaan oikeassa. Union mies, joka ei käsitä unionismista muuta kuin nimen, menee kyllä työhön vaikka lakonalaisellekin työmaalle, jos sille selitetään lakon olevan "laittoman järjestön" alkuunpaneman ja kilpailevan järjestön jäsenet tekevät vuorostaan samalla tavalla, kuten lännen metsätyöläisten lakossa on niin selvästi osottautunut todeksi.

Ja kun työtaistelujen täytyy tulevaisuudessa kiihtyä entisestään, niin kiihtyy sisäinen taistelukin. Se saa aikaan vielä monta katkera tappiota, ja jarruttaa työväenliikkeen kehitystä kaus tulevaisuuteen.

Ne ovat väärät periaatteet, tai oikeastaan väärään suunnatut menettelytavat, jotka saavat aikaan tämän keskinäisen taistelun. Toisaalla ei tunneta ollenkaan yhteiskunnan luokkaluonnetta, vaan pyritään — ainakin käytännössä — etujen sopusointuun, ja toisaalla taas ei tunnusteta mitään muuta menettelytapaa tehokkaaksi työläisten herättämiseksi vanhoissa järjestöissä, kuin järjestöjen hävittäminen.

Amerikalainen työväenliike on surullisemmassa ja ahtaammassa asemassa kuin minkään muun maan työväenliike. Täkäläinen kapitalismi on saanut niin oivallisen "otteen" työväenliikkeestä, että siitä pelastuminen tulee kalliiksi.

Saksalaismielinen agitatsioni Suomessa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Oregon, Oct. 29, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Lauantaiset uutiset, joissa kerrotaan venäläisten nähtävästi olevan aikeissa heittää Viaporin linnotus saksalaisille, koska kerran puhutaan Helsingin tyhjentämisestä, mainitsevat Saksan odottavan Suomen valtauksen olevan helpon siellä ennen tehdyn saksalaismielisen agitatsionin perusteella.

Me emme tiedä missä määrin sensuuri on suvainnut lisäillä tähän uutiseen, mutta me tiedämme Suomessa olevan erään kansanluokan, jonka keskuudessa saksalaismielinen agitatsioni ei ole vaikuttanut Saksalle edulliseen suuntaan, ja **se on Suomen työtätekevä väestö, varsinkin sen sosialistinen aines.**

Suomen valveutuneen työväestön keskuudessa ei vallitse vähääkään Saksalle suosiollista mielialaa, ja epäilemmepä olisiko Saksan taholta koetettukaan vaikuttaa Suomen työväestön siihen osaan. Sen pitäisi olla selvän jutun kerta kaikkiaan, että Suomen työväestö, joka on vuosikymmeniä taistellut vieraan vallottajan pyrkimyksiä vastaan, ei tule sellaisille nytkään kallistamaan korviaan. Kaikkein vähemmän tulisi se sitä tekemään nyt, jolloin sillä on toivoa saavuttaa vapautensa yhdessä Venäjän työväestön kanssa.

Suomen työväestö on aivan yhtä leppymätön vihollinen Saksan junkkerismille, kuin Venäjän tsaarismillekin, ja kaikille niiden kaukaisimmillekin sukulaisille. Saksan junkkerismi saattaa lyödä veljen kättä ja sopia kenen muun kanssa hyvänsä, mutta Suomen sosialistinen työväestö ei koskaan tule sen kanssa ystävyyssuhteisiin.

Mutta saattaa hyvinkin olla totta, että Suomessa on tehty saksalaismielistä agitatsionia. Miksikäs eivät Suomen porvarit olisi antautuneet Saksan asiamiehiksi siellä niinkuin muuallakin. Onhan suomalaisia herrasmiehiä todistettavasti toiminut Saksan urkkijoina Skandinavian maissa, koettaen saada aikaan kansainvälisiä rettelöitä. Suomen porvaristo on siinä kunnostautunut vallan mainiosti; sen sylilapsia on rientänyt saksalaisen junkkerismin palvelukseen aina Astoriasta saakka, mitä sitte Suomesta.

Eihän suomalainen porvari viero Polo Pasha-juttuja sen kummemmin kuin ranskalainenkaan, **jos siitä vain on tuloja.** Etsiessään aseita oman maansa työväestöä vastaan, ei se ole ennenkään valinnut keinoja. Onhan se tänä kesänäkin ollut valmis niittämään maahan ja syöttämään elukoille vihreät laihotkin, estääkseen työväestön saamasta leipää! Sellaiselta porvaristolta saattaa odottaa vaikka mitä, ja **sellaisen keskuudessa** Saksa on nähtävästi harjottanut agitatsioniaan.

Onhan tunnettua, miten Suomen porvaristo myötävaikutti eduskunnankin hajottamiseen, kun ei voinut saada sitä käsiinsä. Kun Suomen työväestö kaikesta päättäen on edelleen vallassa — koska eduskuntavaalien tuloksia ei ole ollenkaan päästetty julkisuuteen — on hyvin todennäköistä, että sikäläinen porvaristo koettaa saavuttaa saksalaisen junkkerismin avulla sen mitä ei saanut aikaan venäläisen tsaarismin ja sen kannattajien avulla. Etujen yhtäläisyys Suomen porvariston ja Saksan junkkerismin välillä ajaa ne molemmat taisteluun Suomen työväestöä vastaan. Kun saalis vain on kyllin lihava, saattaa kaksikin sutta repiä sitä siksi kunnes sen laihduttua riitaantuvat välissään.

Suomen työväestön kohtalo on nykyisin kauhea, yhtäältä uhkaa sitä oman maan porvaristo, toisaalta venäläinen taantumus ja niiden lisäksi ahnain kaikista, saksalainen junkkerismi.

Suomen porvaristo saattaa lyödä veljen kättä saksalaisen junkkerismin kanssa, toivoen siten saavansa etuja työväestöä ja venäläistä porvaristoa vastaan, **mutta Suomen työväestö tietää liiankin hyvin, että sillä ei ole mitään pelastusta odotettavissa Saksan junkkerismilta ja siksi ei se antaudukaan sen kanssa tekemisiin.**

Kuten sanottu, me emme ollenkaan hämmästy, vaikka kuulisimme mitä tahansa Suomen porvariston taholta. Kerrotaanhan sen yliopistoa myöten koetetun värvätä miehiä Saksan armeijaan, ja muutamia herrasmiehiä lienee sinne mennytkin, mutta tuskin yhtään sosialistista työmiestä.

Miten voisimmekaan erehtyä Suomen porvariston toiminnan suhteen, täkäläisten suomalaisten juudasten ollessa sen lemmikkejä. Se seuraa uskollisesti perinnäisvaistojaan viikinkiajalta, jonka jätteitä vieläkin elää sen niin epätoivoisesti ylläpitämän järjestelmän kalkkiutuneissa suonissa.

MAILMANKATSOMUKSIA

LAJIN NAARAS.

Eräs ihmismäinen saksalainen sotilas on Leipzigissä joutunut sotaoikeuteen siitä "rikoksesta", ettei käyttäytynyt kyllin roistomaisesti vartioitavinaan olevia sotavankeja kohtaan. Sotilaan nimi on Schick, ja oli hän vartiopäällikkönä muutamain sotavankien ollessa perunannostossa eräällä maatilalla. Talon emännän mielestä vangit eivät työskennelleet riittävän joutuisasti; hän hyökkäsi pellolle, koiria muassaan, ja huusi Schickille, että tämä käskisi vartijain ampua vankeja ja hyökätä niiden kimppuun pistimillä. Schick kieltäytyi sillä perusteella, että vangit tekivät parastaan. Oikeudessa hän lausui: "Alituisesta klusanteosta, huonosta kohtelusta, kurjasta asunnosta ja kelvottomasta ruuasta huolimatta vangit tekivät ihan parhaansa, enkä minä nähnyt olevan mitään aihetta ryhtyä heitä vastaan väkivaltaisuuksiin. He tulivat kostotoimenpeitten alaiselta vankileiriltä, olivat sivistyneitä miehä ja kyllin järkeviä tehdäkseen mitä inhimillisesti heiltä voitiin vaatia."

Sotilaspiirin pääkomentaja pani Schickin syytteeseen huolimattomasta työnvalvonnasta tuon talonemännän ilmiannon johdosta. Asian päättymisestä ei ole saatu tietoja.

VALKEAN LEIVÄN HARHA.

Varhaisempina aikoina, kun Itä-Canadan asukas vei myllyyn kaksi bushella eli 120 naulaa nisua, sai hän siitä kotiinsa vietäväksi 100 naulaa jauhoja, josta leivottiin maukasta leipää, tumman väristä, mutta ravitsevaa. Se oli vanhan hyvän ranskalaisen jauhatuksen aikaa, kun terveellistä nisuleipää valmistettiin myllynkivillä jauhetuista ja noin 85: een prosenttiin seulotuista jauhoista, joihin siis jäi noin 85 pros. jauhamattoman viljan painosta ja jotka sisälsivät jyvän kokonaisuudessaan, ainoastaan karkeammat kaunat poistettuina.

Se oli terveyttä edistävää ruokaa, eikä sitä pidä sekottaa samoina aikoina köyhimmän väen kesken käytännössä olleeseen toiseen tummaan leipään, jota valmistettiin huonosti seulotusta sekajauhosta ja joka ei ollut terveydellisessä suhteessa tyydyttävää, mutta jota valkean leivän puolustajat nykyään joskus käyttävät pelottimena, kun vaaditaan täysvehnäleipään palaamista.

Länsi-Canadan kehittyminen toi mukanaan telamyllyissä valmistetun valkean jauhon, josta leivottu leipä on miellyttävän näköistä, siitä leikatut viipaleet kun ovat niin kauniin valkoisia, mutta jonka ravintoarvo on vähäinen. Nykyisin tämän valkean leivän syyksi luetaan pitkä jono ihmiskunnan kärsimyksiä ja raihnaisuuksia, ruuansulatushäiriöistä hermotautelihin asti.

Ravitsevaisuus hukataan jauhettaissa.

Näitä kahta jauhatuskeinoa verratessa nähdään kivillä jauhatetun jauhon olevan eloa-antavaa, mutta telamyllytyksellä eli unkarilaisella jauhatuksella valmistetun jauhon olevan elotonta, koska siitä ovat poistetut enimmät vehnän tärkeimmistä aineksista, ollen tuo poistaminen siitä täydellisempi, kuta valkeampi jauho on.

Jo niin kauan kuin viisikymmentä vuotta sitten, ja ennemminkin, huomattiin tässä kauniilta näyttävässä jauhossa piilevä vaara ja varotettiin siitä. Europassa ovat lääkärit ja taloustieteilijät nousseet vastustamaan telamyllytystä ja valkeaa leipää, käsittäen niiden aiheuttaman turmion ja niitä suosivain ennakkoluulojen perusteettomuuden. Eritoten on Ranskassa oltu sitkeitä taistelussa täysnisujauhon puolesta.

Eräinä vuosina Pariisissa opintoja harjottaneet canadalaiset lääkärit tietävät, kuinka innokkaasti siellä on taisteltu hyvän nisuviljan turmelemista vastaan, ja muistavat silloin nimiä sellaisia kuin tohtorit Lenglet, Montenuis ja professori Letulle, Pariisista. Tohtori Montenuis on ehkä ollut innokkain ja toimeliain tämän asian ajajista; yhdistäen esimerkin opetukseen, rupesi hän myllärikseen ja leipuriksi kuuluisassa Nizzan parantolassaan. Lontoossakin on ollut täysvehnäleipä-harrastuksensa; "Kunnollisen leivän liitto" herätti siellä liikkeen, jonka vaikutus ulottui kuninkaan pöytään saakka.

Myllärien kepponen.

Näillä mielenilmauksilla on kuitenkin ollut aina sama kohtalonsa: niistä ei ole ollut mitään pysyväisempää tulosta. Ne sai tukahutetuksi, kuten tohtori Aurele Nadeau sanoo, "suurenmoinen salaliitto, jonka omaa etuaan tavottelevat pahantekijät, nim. myllärit ja leipurit, muodostivat." Tyydyttääkseen yleistä kysyntää he laittoivat tummempaa leipää, mutta mainitun asiantuntijan lausunnon mukaan oli se "eräänlaista kaunaleipää, johon oli sekotettu ala-arvoisia, pilaantuneita ja väärennettyjä jauhoja." Oikeita täysvehnäjauhoja ei yritettykään valmistaa.

Näin on, toht. Nadeaun sanoen, "valkean leivän suuri harha" edelleen vallalla; ja se on aiheuttanut hänet kirjottamaan sitä vastaan ranskankielisen lentokirjasen, johon Quebeckin maakunnan maanviljelyshallituksen palveluksessa oleva professori Arthur Rousseau on laatinut alkulauseen. Kirjasen on sikäläinen maanviljelyshallitus sitte käännättänyt englanninkielelle ja liittänyt sen virallisiin julkaisuihinsa. Tähän sanoo maanviljelysministeri Caron ryhtyneensä "yleisen terveyden edistämiseksi, samalla taloudelliselta näkökannalta valittaen sitä seikkaa, että on päästetty häviämään vanhat myllymme, joista saatiin 25 pros. enemmän hyvää jauhoa kuin mitä uudenaikaisista myllyistä saadaan alaarvoista tohua."

ISÄNMAALLISTA EVÄSTÄ.

Jotkut lukijoistamme kaiketi tietävät tässä maassa olevan semmoisen pikku liikkeen kuin Southern Pacific Rautatieyhtiön. Ovat ehkä kuulleet sen omaa etua tavottelemattomista, puhtaasti isänmaallisista menettelytavoista esim. maiden hankkimisessa "suuren lännen asuttamiseksi," sen verrattomasta alttiudesta työväestönsä vaatimuksiin—ei, vaan arimpainkin toivomuksien—tyydyttämiseksi jne.

Nyt voimassa olevain sensuuriohjeitten mukaan tämä sota ei suinkaan ole mikään, kapitalistien sota. Nähtävästi juuri sitä todistaakseen on Southern Pacific yhtiö vain yleistä hyvinvointia edistääkseen, tietysti ilman mitään itsekkäitä tarkotuksia, perustanut oman sota-aikaisen uutistoimistonsa, jossa on kaksi toimittajaakin — päätoimittaja ja hänen apulaisensa. Se lähettää maan sanomalehtiin uutisia. Meillekin. Väärinkäsitysten välttämiseksi (joku syrjäkylän lehti, näet, voisi ehkä luulla tätä hyväntekeväisyysseuraa rahallisia etuja tavottelevaksi liikeyhtiöksi) on toimiston kirjeotsikkoon painettu, että "näitä tiedonantoja tarjotaan yksistään niiden uutisarvon vuoksi, joten niitä ei ole ilmotuksiksi ymmärrettävä," siis ei niistä saa ilmotusmaksua karhuta.

Meille viimeksi lähetetty tieto on näin kuuluva:

"Valaanliha on suosittua herkkua rautateiden ruokailuvaunuissa, ilmotettiin äskeisessä rautateitten muonitusmestarien kokouksessa Chicagossa.

"Southern Pacific radan Ogdenin linjan muonamestari Otto Schiffner on keksinyt keinon millä tämä uusi tuote voidaan saada erityisen maukkaaksi. Schiffnerin menettely on seuraava: valaan liha leikataan viipaleiksi ja taotaan möyheäksi; sitte sitä pyöritetään leivänmuruissa ja käristetään rasvassa; mausteita tarpeen mukaan.

"Rautatiellä ruokailijat ylistävät uutta herkkua suuresti."

— Oikeinpa meidän karvaista sydäntämme liikuttaa Southern Pacificin ihanteellinen isänmaallisuus. Antaa, näet, meille köyhille roikaleille tiedoksi semmoisen oikein herkkujen herkun. Olemme tosin jostakin lukeneet tai kuulleet, että Jaappanissa köyhä väki käyttää valaanlihaa, ja että napaseutujen eskimot sitä pistelevät poskeensa yhtä hyvällä maulla kuin hylkeen rasvaakin. Jos meidän nenämme ja suumme ei näistä herkuista oikein pidä, niin vika on meissä eikä noissa eväissä. Kehittynyt sivistysihmisen maku aina vetää samaan kuin ennakkoluulottoman luonnonihmisenkin. Kissoja, koiria, rottia ja etanoita popsii pariisilaisen hienoston herkuttelija yhtä suurella nautinnolla kuin syvimmässä kurjuudessa oleva kiinalainen.

Mutta olisiko meillä sydäntä riistää rautatievaunuissa syöpötteleviltä herroilta heidän parasta herkkuaan? Pois se meistä! Täytyyhän meillä köyhilläkin olla jotain tuntoa, jotain isänmaallista uhrautuvaisuutta. Antakaamme valaanlihan jäädä herrojen herkutteluvälineeksi. Koetetaan me köyhät tulla toimeen jollakin huonommalla.

Sitäpaitsi meidän luontaisesti varovainen isänmaallisuusvaistomme aina estää meitä suin päin töytäämästä kaikkeen uuteen, millä meitä viekotellaan. Näin täpärällä ajalla ei koskaan voi tietää, minkä puskan takana kavaltaja väijyy. Kaikessa voi olla saksalainen takana. Nämä ravintokeksinnöt tuntuvat siinä suhteessa erityisesti arveluttavilta. Viimein kun niistä puhuttiin lehdessämme, oli ohjeitten antajan nimi synkän-saksalainen Regina Mermelstein. Ja nyt kohtaa meitä ihan yhtä synkästi saksalainen nimi Otto Schiffner — ihan ukko Bismarckin kaima. Ja me muistamme, että American Laken harjotusleirin tienoilta äsken vangittiin saksalaisina vakoojina iso joukko tuollaisia saksalaisnimisiä kyökkineroja. Ties' herra, mitä sotkuja ne vielä olisivat "keksineet" onnettomain vatsojemme tuhoamiseksi, ellei heitä olisi heti alussa napattu kiinni.

Niin että: viisainta ja turvallisinta on toistaiseksi pysyä erossa valaanlihasta, olkoon kuinka makeaa tahansa. Hillitkäämme himomme!

Meluamisesta omissa hautajaisissaan

sai eräs mies sakkoa Portugaliile kuuluvassa Afrikassa. Mies oli juovuksiassa nukkunut tien varrelle. Ohikulkeva poliisipatrulli luuli häntä kuolleeksi, ja kun niin kuumassa ilmanalassa on tapana haudata kuolleet pitkittä puheitta, vietiin mies kiireimmiten hautausmaalle, jossa aina on avonaisia hautoja valmiina. Mutta "ruumista" hautaan laskettaissa sitä liikuteltiin siksi varomattomasti, että juopunut heräsi, ja tämäkös nosti sellaisen rähinän, että hänet täytyi kiskoa haudasta ylös. Senjälkeen mieheile tuomittiin iso sakko juopumuksesta ja "hautajaisten häiritsemisestä."

LEUANLIIKUTUSKONE

olisi tarpeen kelle hyvänsä kumin purijalle, mutta erityisen hyödyllinen se oli eräälle nuorelle tytölle, joka muutamanlaisen leuanjäykistystaudin takia otettiin johonkin New Yorkin sairaalaan. Lääkäri poisti alaleuan lihakset ja asetti niiden tilalle eräänlaisen jousenjännitykseen perustuvan konelaitteen, jota oli vedettävä vireeseen aivan kuin kelloa. Laite oli kiinnitetty alaleuan luuhun ja ulottui yli pään. Se piti leuan yhtämittaisessa liikkeessä. Noin kolmen viikon kuluttua otettiin laite pois. Alaleuan lihas oli tällä välin ihmeesti vaurastunut. Tyttö sai sen jälkeen ruveta pureksimaan kumia, niinkuin ennenkin.

Järjestömme asioita

WASHINGTONIN VALTIOJÄRJEST. PUHUJA TOV. LEO LEINO PUHUU

Ilwacossa, torstaina, marrask. 1 ja 2 p:nä.
Raymondissa, lauantaina ja sunnuntaina, 3 ja 4 p.
Winlockissa, tiistaina 6 p:nä.
Independencessä 7 ja Lincoln Creek'issä 8 p:nä.
Grays Harboriin saavun perjantaina 9 p:nä.
Aberdeenin ja Hoquiamin toverit, järjestäkää perjantai, lauantai ja sunnuntai, 9—10 ja 11 päivien illat keskenänne.